

RADVILIŠKIO GRAŽINOS PAGRINDINĖ MOKYKLA
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS
TVARKA

I. Bendrosios nuostatos

Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarka sudaryta vadovaujantis Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-1268, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, patvirtintu 2007-06-28 Nr. X-1238, taip pat Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos vidaus tvarka, patvirtinta mokyklos direktoriaus įsakymu 2011-11-07 Nr. V-57A.

Šia poveikio priemonių taikymo tvarka (toliau Tvarka) siekiama padėti netinkamai besielgiantiems mokiniams keisti netinkamą elgesį pozityviu; mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užkirsti bendruomenės narių fizinį ir psichologinį saugumą; taip pat užkirsti kelią mokyklos erdvėje netoleruotinam mokinių elgesiui, siekiant užtikrinti mokyklos mokinių saugumą.

Ši Tvarka nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo mokykloje sąlygas.

II. Auklėjamojo poveikio priemonės:

- Įspėjimas žodžiu;
- Klasės auklėtojo, mokytojo pastaba;
- Mokytojo ar klasės vadovo pokalbis su mokiniu;
- Pranešimas tėvams apie mokinio netinkamą elgesį;
- pokalbis su mokinio šeimos atstovais, vaiko elgesio korekcijos būdų numatymas;
- Elgesio valdymo būdų ir priemonių taikymas ugdymo procese;
- Socialinio pedagogo epizodinė pagalba ar konsultacijos mokiniui;
- Raštiškas pasiaiškinimas;
- Socialinė savanoriška veikla;
- Svarstymas klasės kolektyve;
- Numatytų ir aptartų su specialistais paskatinimų bei nuobaudų taikymas;
- Įspėjimas raštu tėvams ;
- Trišalė sutartis (mokykla, mokinys, tėvai ar globėjai).

III. Administracinės poveikio priemonės:

- Direktoriaus pastaba (raštu įrašant į asmens bylą);
- Direktoriaus papeikimas (raštu, įrašant į asmens bylą);
- Direktoriaus griežtas papeikimas (raštu, įrašant į asmens bylą);
- Raštiškas policijos informavimas;

- Netinkamo elgesio svarstymas mokyklos vaiko gerovės komisijoje;
- Kreipimasis dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių taikymo mokiniui;
- Netinkamo elgesio svarstymas mokyklos taryboje; siūlymas mokinį šalinti iš mokyklos (nutraukti mokymosi sutartį).

IV. Poveikio priemonių taikymas smurtinio ar agresyvaus elgesio atvejais

Mokyklos darbuotojas siekdamas užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- Pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- Iškviešti mokyklos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;
- Organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- Panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

V. Poveikio priemonių taikymo sąlygos

Taikant Tvarkoje numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas aplinkybes. Sprendžiant mokinio elgesio problemas bei taikant poveikio priemones privalu vadovautis Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas, nustatymo organizavimo tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais.

Auklėjamojo poveikio priemonės taikomos mokiniams, nesilaikantiems mokinio taisyklių. **Administracinės poveikio priemonės taikomos** tada, kai mokinys pastoviai pažeidinėja mokinio taisykles.

VI. Poveikio priemonės smurtinio ar agresyvaus elgesio atvejais

Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius, ir (ar) policijos įstaiga.

Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti mokyklos direktoriaus įsakymu.

1. Ugdymosi vietos pakeitimas.

1.1. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

1.2. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas socialinio pedagogo arba mokiniui teikiama kita socialinio pedagogo ar psichologo pagalba.

1.3. Mokinio ugdymo(-si) vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgiant į socialinio pedagogo ar psichologo (prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymo(-si) vietą) arba kito švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki pamokų pabaigos.

2. Mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens išskvietimas.

2.1. Mokyklos darbuotojas gali išskvisti Mokyklos vadovą ar jo įgaliotą asmenį, padėti nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

2.2. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymo(-si) proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

3. Mokinio daiktų patikrinimas.

3.1. Jeigu Mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, Mokyklos darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja Mokyklos vadovą arba jo įgaliotą asmenį.

3.2. Mokyklos darbuotojas(-ai) ir (ar) Mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

3.3. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – Mokyklos vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjas, rūpintojas) ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

3.4. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami ir kviečiami atvykti į Mokyklą mokinio tėvai (globėjas, rūpintojas). Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat, esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

3.5. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas socialinio pedagogo.

4. Pagrįstų fizinių veiksmų taikymas.

Mokyklos darbuotojas(-ai) pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

4.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo mokinio įsiaudrinimo metu;

4.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

4.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

4.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

4.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

4.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar Mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Mokyklos patalpoje, prižiūrimas Mokyklos vadovo paskirto pedagoginio darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas Mokyklos vadovo paskirto pedagoginio darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima tėvai (globėjas, rūpintojas), išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjui, rūpintojui) nėra tikslinga.

4.7. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.),

vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nepanaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

4.8. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

4.8.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

4.8.2. mokinį vedant už rankos;

4.8.3. guodžiant mokinį;

4.8.4. pasveikinant mokinį;

4.8.5. padedant neįgaliam mokiniui;

4.8.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

4.8.6. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

4.8.7. teikiant pirmąją pagalbą.

4.9. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

4.9.1. naudojami kaip bausmė;

4.9.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

4.9.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

4.9.4. naudojama didesnė nei yra būtina fizinė jėga.

4.10. Pagrįstų fizinių veiksmų panaudojimas neturi kelti grėsmės vaikų gyvybei ir sveikatai.

4.11. Mokyklos darbuotojas(-ai), taikydami pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. Baigiamosios nuostatos

Ši Tvarka yra aptarta mokyklos vaiko gerovės komisijoje (2012-11-15, protokolo Nr. 5.)

Mokykla įsipareigoja supažindinti mokinius, jų tėvus bei mokyklos darbuotojus su poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarka ir sąlygomis.

Priedas Nr.1

Mokiniams negalimų veiklų sąrašas

Eil. Nr.	Mokiniui draudžiama	Nusižengė 1 kartą	Nusižengė 2 ir daugiau kartų
1.	Imti valstybės svarbos dokumentus: dienykus, asmens	Administracinė nuobauda – griežtas papeikimas.	Apie vagystę informuoti steigėją,

	bylas it kt.		policiją.
2.	Įsinešti į mokyklą ginklų, peilių, dujų balionėlių, petardų, toksinių medžiagų, narkotikų ar kitų kenksmingų ir sveikatai pavojingų daiktų.	Informuoti tėvus ir policiją.	Informuoti steigėją, policiją ir tėvus.
3.	Mokykloje ir jos teritorijoje naudoti kvaišalus, rūkyti, žaisti azartinius žaidimus.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rūkymas – Įspėjimas raštu tėvams. 2. Kvaišalai – informuoti mokyklos vadovą, tėvus, policiją. Administracinė nuobauda – griežtas papeikimas. 3. Azartiniai žaidimai mokykloje – pastaba. 	Rūkymas – informacija perduodama nepilnamečių reikalų inspektoriumi, informuoti policiją. Kvaišalai - informuoti policiją, kreiptis dėl minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės skyrimo.
4.	Slapta filmuoti, fotografuoti, įrašinėti kitų asmenų veiklą ir pokalbius.	Informuoti tėvus, administracinė nuobauda – griežtas papeikimas. Viešas mokinio atsiprašymas.	Siūlymas mokinį šalinti iš mokyklos.
5.	Įsinešti į mokyklą garso įrašus, literatūrą, leidinius, kurie skatina ar propaguoja netinkamą elgesį, smurtą, patyčias, pornografiją.	Informuoti tėvus, taikomi nuobaudų laipteliai.	Administracinė nuobauda – griežtas papeikimas.
6.	Pamokų metu naudotis mobiliuoju telefonu, ausinukais ar kitomis garso ar vaizdo priemonėmis, trukdančiomis ugdymo procesui.	Taikomos auklėjamojo poveikio priemonės.	Informuoti tėvus, administracinė nuobauda – pastaba.
7.	Pamokų metu kramtyti gumą, užkandžiauti, gerti gėrimus.	Taikomos auklėjamojo poveikio priemonės.	Informuoti tėvus, administracinė nuobauda – pastaba raštu.
8.	Niokoti mokyklos turtą.	Administracinė nuobauda – papeikimas ar griežtas papeikimas. Informuoti tėvus, kurie privalo atlyginti padarytą žalą.	Siūlymas mokinį šalinti iš mokyklos.
9.	Reikalauti pinigų, versti meluoti, imti ir gadinti svetimus daiktus ar kitaip išnaudoti bendruomenės narius.	Informuoti tėvus, kurie privalo atlyginti padarytą žalą ir skirti administracinę nuobaudą. Taikomi nuobaudų laipteliai.	Informuoti tėvus, kurie privalo atlyginti padarytą žalą ir skirti administracinę nuobaudą - griežtas papeikimas. Informuoti policiją.
10.	Pertraukų metu bėgioti koridoriais, šūkauti stumdytis, muštis, šiukšlinti, vartoti necenzūrinius žodžius ar kitaip netinkamai elgtis.	Žodinis įspėjimas. Taikomi nuobaudų laipteliai.	Informuoti tėvus. Administracinė nuobauda – papeikimas. Mokytojas raštu pateikia administracijai

			paaškinimą.
11.	Ižeidinėti, užgaulioti, tyčiotis, smurtauti, prasivardžiuoti, muštis ir pan.	Auklėjamosios ir administracinės poveikio priemonės. Taikomi nuobaudų laipteliai. Viešas atsiprašymas.	Informuoti tėvus ir policiją.
12.	Vėluoti į pamokas, pamokos metu išeiti iš kabineto, vaikščioti po mokyklą ir trukdyti ugdymo procesui.	Auklėjamosios poveikio priemonės.	Mokytojas raštu pateikia administracijai paaškinimą.

Priedas Nr. 2

Radviliškio Gražinos pagrindinės mokyklos Nuobaudų laipteliai (NL)

- Šiuos nuobaudų laiptelius mokyklos darbuotojai turi taikyti, kai įvyksta arba pasikartoja patyčios ar kitas nepriimtinas elgesys.
- Visi mokyklos darbuotojai privalo žinoti šiuos nuobaudų taikymo laiptelius ir jais naudotis, kai to prireikia.
- Visos priemonės, kurios yra aukščiau už žemiausią lygį turi būti dokumentuojamos.
- Pritaikius NL konkrečioje situacijoje suteikti laiko tos priemonės administravimui bei praktiniam įgyvendinimui (mažiausiai dvi dienas), prieš taikant kitą nuobaudų laiptelį.

TIKSLAS:

- Siekti, kad mokyklos personalas gebėtų taikyti iš anksto žinomas poveikio priemones, kurios atliktų patyčių prevencijos funkcijas, nemenkintų mokinių savigarbos bei būtų teisiškai priimtinos.

REKOMENDUOJAMA:

Klasės vadovas gali vykdyti korekcines priemones (mokinio atsiprašymas, rašomas rašinėlis, siūloma skaityti literatūrą patyčių tema, padėti klasės vadovui organizuojant renginį, pertraukų metu padėti budinčiam mokytojui, organizuoti talkas, švaros dienas ir kt.)

7. Aukščiausias lygis: Mokinys perkeliamas į kitą klasę arba siūloma pakeisti mokyklą.

6. Kreipiamasi į rajono vaiko gerovės komisiją(VGK) dėl mokinio elgesio. Informuojami mokinio tėvai (globėjai).

5. Mokinio elgesys aptariamas mokyklos vaiko gerovės komisijoje, dalyvaujant mokiniui ir jo tėvams. V GK sekretorius fiksuoja nutarimą protokole.

4.Susitikimas su nusizengusiojo mokinio tėvais, klasės vadovu, mokyklos administracija. Reikalaujama liautis netinkamai elgtis, sudaromas konkrečių veiksmų planas bei tolimesnės poveikio priemonės. Klasės vadovas surašo nuobaudų patyčių atvejų protokolą, kuris pateikiamas patyčių registravimo žurnale. Nuobauda įforminama direktoriaus įsakymu.

3. Klasės vadovas sudaro konkrečių veiksmų planą bei numato tolimesnes poveikio priemones. Surašo patyčių atvejų protokolą, kuris pateikiamas patyčių registravimo žurnale ir informuoja mokinio tėvus(globėjus).

2. Asmuo, pastebėjęs netinkamą mokinio elgesį vykdo korekcinį pokalbį ir surašo patyčių atvejų protokolą, kurį pateikia patyčių registravimo žurnale. Informuoja prasižengusio mokinio klasės vadovą. Klasės vadovas informuoja mokinio tėvus (globėjus).

1. Žemiausias lygis

Patyčias pastebėjusio suaugusio asmens žodinė pastaba, klasės vadovo informavimas. Įvertinus natvčių sudėtingumą. priimamas sprendimas dėl kito laiptelio taikymo. Pokalbis iškart po įvykio.